

מידע למשפחות

העלאת קצבאות הנכות

[מעודכן ליום 11/10/21]

מהם השינויים הצפויים בקצבאות הנכות? במה עוסק מאבק הנכים? מה קובע התיקון לחוק הביטוח הלאומי? ממתי ישולמו הקצבאות בסכומים החדשים?

ש: מהו "מאבק הנכים"?

ת: מאבק הנכים הוא למעשה שמו של המאבק להצמדת קצבאות הנכות (בגירים בגילאי עבודה) לשכר המינימום. המחל לפני מספר שנים ותפס תאוצה בין השנים 2015-2018 באמצעות קמפיין ציבורי רחב היקף. בשנים אלו, עמדה קצבת הנכות על 2,342 ₪ בלבד - סכום אשר לא מאפשר קיום בכבוד, ונמוך בהרבה משכר המינימום. לאחר מספר הליכי חקיקה אשר נכשלו, בחודש פברואר 2018 התקבל סוף-סוף תיקון לחוק הביטוח הלאומי, אשר הורה על העלאת הדרגתית של קצבאות הנכות ("תיקון 200 לחוק הביטוח הלאומי").

ש: מה קבע התיקון לחוק הביטוח הלאומי?

ת: תיקון 200 לחוק הביטוח הלאומי קבע למעשה כי תבוצע רפורמה הדרגתית בסכומי קצבאות הנכות, אשר תחולק לשלוש פעימות – פעימה ראשונה (כלומר העלאת של הקצבאות) בשנת 2018, פעימה שנייה בשנת 2019, ופעימה שלישית – בשנת 2020. עוד קבע התיקון כי החל משנת 2021 – יועלו קצבאות הנכות בצמוד לעלייה בשכר הממוצע במשק. הבעיה - התיקון לחוק הביטוח הלאומי אמנם קבע שיש להעלות את קצבאות הנכות, והגדיר את התקציב לכך (4.341 מיליארד ₪) אבל - הוא לא קבע כיצד יחולק התקציב, כלומר לא נקבע איזה סכום יתווסף לאיזה קצבה ומתי - את הפרטים האלה, החוק השאיר לצוות בין משרדי, שהיה אמור לקחת בחשבון את המתווה עליו הסכימו ארגוני הנכים למול הממשלה, לשקול את כל השיקולים ולהחליט איך נכון לבצע את העלאת הקצבאות לציבור הנכים בשנת 2019 ובשנת 2020.

ש: מהו המתווה להעלאת קצבאות הנכות?

ת: המתווה להעלאת קצבאות הנכות הוא למעשה רשימת ההסכמות העקרוניות שהושגו בין ארגוני הנכים לממשלה, והיו אמורות להיות מיושמות במסגרת החוק. המתווה דרש:

- ! לקבוע תוספת לקצבאות הנכות, השר"מ, גמלות ילד נכה ותלות בזולת
- ! להצמיד את סכום הקצבאות לשכר הממוצע במשק (כלומר – לעדכן את סכום הקצבאות מדי שנה, בהתאם לאחוז בו עלה השכר הממוצע במשק)
- ! להעלות את גובה הסכום שאדם הזכאי לקצבת נכות כללית יכול להרוויח מבלי שיופחתו סכומים מקצבת הנכות שלו (מה שמכונה "הדיסריגארד") לסכום 5,300 ₪.
- ! דרישות נוספות, כגון הורדת הסף הרפואי לשר"מ מ-60% ל-40% נכות רפואית, תוספת לקצבה עבור אמהות זכאיות שר"מ, בשלוש השנים הראשונות לאחר לידת הילד, ועוד.

ש: מהם השינויים עליהם הוסכם, שיעוגנו במסגרת תיקוני החקיקה ומאיזה חודש נראה את השינוי בפועל?

השינויים אשר צפויים להיות מאושרים בימים אלו, כוללים שינויים דרמטיים שהושגו לאחר מו"מ ממושך למול הממשלה ובהם – **תוספת משמעותית לגמלאות ילד נכה**, אשר עלתה מסכום של 83 ₪ עבור 2021, **למאות שקלים בחודש החל מ-2022, ביטול ההחרגה של ילדים ובגירים השוהים בהוסטלים מהעלאת הקצבאות, והורדת סף השר"מ ל-40% נכות רפואית** – דבר אשר יאפשר לבוגרים עם אוטיזם ששיעור הנכות שנקבע להם הוא מתחת ל-60%, להיבחן לקבלת קצבת שר"מ.

מזוהר בהישגים היסטוריים, אשר הושגו לאחר מאבק עיקש של ארגוני הנכים, ושיתוף פעולה צמוד בין אלו"ט לארגון "נכה לא חצי בנאדם" אשר מונה מטעם הארגונים לנהל את המו"מ למול הממשלה, וכן הנהלת הביטוח הלאומי אשר גיבתה את השינויים המבוקשים לאורך כל הדרך.

להלן השינויים המדוברים אשר יהפכו לסופיים עם העברת החקיקה הצפויה בשבועיים הקרובים:

- קצבת הנכות הכללית תעלה מסכום של 3,321 ₪, **לסכום של 3,700 ₪**
- ✓ זכאים לשר"מ יקבלו **תוספת של 100-300 ₪** לגמלה הקיימת לפי הדרגה שנקבעה להם (50%, 112% או 188%)
- ✓ **גמלת ילד נכה** תעלה מסכום של 2,608 ₪ **לסכום של 3000 ₪**.
- ✓ **תתווסף דרגת ביניים בגמלת תלות בזולת** - נוסף על דרגות 50% ו-188% תתווסף דרגה של 112% שתאפשר גם לילדים אשר צברו 8-9 נקודות במבחן התלות לקבל גמלה, **בסכום 3,535 ₪**.
- ✓ **גמלת תלות בזולת** בשיעור 188% תועלה **לסכום של 5,641 ₪**.
- ✓ סכום "הדיסריגארד" יעלה ל-5300 ₪ (הסכום שאדם הזכאי לקצבת נכות כללית יכול להרוויח מבלי שיופחתו סכומים מקצבת הנכות שלו)

המועדים בהם יכנסו השינויים לתוקף נעים בין יולי 2021 לינואר 2022 - עבור הזכאיות שיאושרו החל מיולי 2021, ינתן מענק רטרואקטיבי בחודש נובמבר 2021. החל מינואר 2022, התוספות יעודכנו בסכום הקצבה וישולמו חודש בחודשו, בהתאם לסכומים שצינו.

! שימו לב - מידע סופי ביחס למועדים יתעדכן ויפורסם לאחר סיום תהליך החקיקה, הצפוי בשבועיים הקרובים.

בטבלה מטה ניתן לראות פירוט נוסף על הסכומים החדשים של הקצבאות לאחר התוספת, וכן את פירוט התשלום הרטרואקטיבי הצפוי עבור החודשים יולי-נובמבר:

סוג הקצבה	סכום הקצבה היום	סכום התוספת החודשית הצפויה החל מינואר 2022	סכום הקצבה החדש אשר צפוי לעבור (בחוק ינואר 2022)	החזר רטרואקטיבי צפוי בחודש נובמבר 2021*
זכאי גמלת ילד נכה בשיעור 100%	2,608 ₪	392 ₪	3000 ₪	332 ₪*
זכאי גמלת ילד נכה בשיעור 100% השוהים בהוסטלים	0 ₪	1057 ₪	1057 ₪	0
זכאי גמלת ילד נכה עם תלות רבה בזולת - ניקוד 8-9	2,608 ₪	927 ₪	3,535 ₪	1,960 ₪*
זכאי גמלת ילד נכה עם תלות מוחלטת בזולת (188%) - 10 נק' ומעלה	4,773 ₪	868 ₪	5,641 ₪	1,960 ₪*
מקבלי קצבת נכות כללית בשיעור 75%-100%	3,321	379 ₪	3,700 ₪	2,656 ₪
מקבלי קצבת נכות כללית בשיעור 74%	2,242 ₪	280 ₪	2,522 ₪	1,956 ₪
מקבלי קצבת נכות כללית בשיעור 65%	2,027 ₪	248 ₪	2,275 ₪	1,732 ₪
מקבלי קצבת נכות כללית בשיעור 60%	1,908 ₪	227 ₪	2,135 ₪	1,592 ₪
מקבלי קצבת נכות כללית השוהים בהוסטלים	664 ₪	393 ₪	1,057 ש"ח	0
מקבלי קצבת שירותים מיוחדים בשיעור 50%	1,427 ₪	100 ₪	1,527 ₪	400 ₪
מקבלי קצבת שירותים מיוחדים בשיעור 112%	3,334 ₪	200 ₪	3,534 ₪	800 ₪
מקבלי קצבת שירותים מיוחדים בשיעור 188%	5,341 ₪	300 ₪	5,641 ₪	1,200 ₪